

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

Сучасні суспільні комунікації:
міжнародний досвід та українські реалії

Збірник тез наукових доповідей
(Лубни, 20 лютого 2025 року)

Лубни, Україна

2025

УДК 316.77(477)(06)

Затверджено Вченою радою ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (протокол № 8 від 1 березня 2025 року)

Сучасні суспільні комунікації: міжнародний досвід та українські реалії: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Лубни : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2025. – 320 с.

До збірника увійшли матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції **«Сучасні суспільні комунікації: міжнародний досвід та українські реалії»**, що відбулася 20 лютого 2025 року в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни, Україна). Результати робіт віддзеркалюють сучасний стан і основні напрямки досліджень, актуальні тенденції в розвитку міжнародного тероризму, особливості боротьби з тероризмом у сучасному світі, трансформацію характеру терористичної загрози в Україні, механізми забезпечення стійкості держави до такої загрози.

Розраховано на науковців, фахівців у галузі національної безпеки, представників громадських організацій та громадян, усіх хто цікавиться проблемами протидії тероризму, викладачів, аспірантів і здобувачів вищих навчальних закладів.

Роботи опубліковано в авторській редакції.
Відповідальна за випуск Новосколькова Л.О.

© ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2025

ЗМІСТ

СУЧАСНИЙ СТАН ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Котеленець Катерина, Нужна Юлія

Особливості висвітлення діяльності військових адміністрацій Луганської та Донецької областей через соціальні мережі як один з каналів комунікації з населенням: результати контент-аналізу.....11

Chosta Kostiantyn

Theoretical concept and classification of political technologies.....17

Перепелкін Іван

Запобігання російській пропаганді у державній політиці в сфері медіа Республіки Молдова.....23

Марцінковський Василь

Електоральна підтримка політичних партій у Волинській та Рівненських обласних радах за підсумки виборів 2020 року.....29

Бондаренко Анастасія

Аналіз інформаційної політики Китаю.....36

ІНФОРМАЦІЙНО-КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Хобта Світлана

Психічне здоров'я населення як складова національної безпеки.....42

Мельник Людмила

Формування національної ідентичності студентської молоді в умовах воєнного стану.....49

Ордіна Лариса

Формування інформаційної культури студентів у полікультурному середовищі.....52

Кучмійова Тетяна, Тюрєнкова Катерина

Цифрова трансформація як ключ до підвищення конкурентоспроможності підприємства в умовах сучасної економіки.....57

Петренко Олександр

Роль засобів масової інформації в інформаційній протидії тероризму.....61

Гальчич Ірина

Формування медіаційних навичок у майбутніх соціальних працівників у процесі практичної підготовки: інформаційно-культурні аспекти та європейський досвід.....64

Доній Вікторія

Формування національної ідентичності засобами соціальних мереж.....66

Загорулько Марія

Вивчення історико-культурного та науково-освітнього аспектів Києво-Чернігівського культурного осередку доби українського Бароко як вагової складової формування української національної ідентичності.....69

Бобровицька Єлизавета

Баланс між культурною уніфікацією та збереженням національної самобутності.....73

Ходько Федір	
Психологічний аспект інформаційних війн.....	78
Бикадорова Наталія	
Актуальні питання інформаційної безпеки в Україні.....	82
Грекова Марія	
Україна в умовах російської воєнної агресії.....	84
Калітовський Матвій	
Інтеграція іноземної молоді в інформаційно-культурний контекст України як засіб подолання російських стереотипів і міфів.....	87
Матвійчук Владислав	
Національна безпека України: теоретичні аспекти.....	89
Павлик Олег	
Вплив соціальних мереж на інформаційну безпеку країни.....	94
Бублик Ольга, Халабурда Олександр	
Національно-культурна ідентичність і патріотизм у полікультурному суспільстві.....	100
Андрушко Микола	
Політична відповідальність за міжнародний тероризм.....	106
Демідов Денис	
Політична корупція як загроза безпеці в умовах воєнного стану....	112
Демідов Максим	
Боротьба з тероризмом в Україні: світовий досвід.....	116
Бринчак Стефанія	
Роль медіа у формуванні зовнішньополітичного іміджу України.....	120

НОВІ ЗАГРОЗИ ТА ВИКЛИКИ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Ляшенко Тетяна

Популізм як загроза безпеці: трансформація політичного класу.....126

Котух Євген

The role of OSINT in ensuring information security in the context of state foreign policy implementation.....135

Теліженко Людмила, Лелека Світлана

Штучний інтелект як виклик сучасності: трансдисциплінарна позиція.....141

Романюк Наталія

Штучний інтелект як загроза міжнародній безпеці.....144

Меженська Олена

Трансгресія російсько-української війни: вплив на геополітичну динаміку.....152

Сумець Олександр, Дудіна Віолета

Загрози глобалізації для національного ринку і вплив їх на стратегічний менеджмент проєктно-орієнтованих організацій.....159

Науменко Наталія

Ціна миру в Україні без гарантій безпеки: економічний базис.....162

Русанова Марина

Незаконна міграція після Brexit: політичні та економічні наслідки для Великої Британії.....168

Павлишин Маріанна

Загрози та виклики АПК України в умовах глобалізації.....174

Петрушин Дмитро

Аналіз нових типів загроз, що виникають унаслідок глобалізаційних змін, та роль поліції у їх протидії.....179

Сироватко Віктор

Кібербезпека як новий вимір оборонного потенціалу держав.....181

Лялюк Олександр

Деліберативні практики як відповідь на інформаційні загрози в умовах гібридних воєн.....188

Фещук Тарас

Визначення механізмів ухвалення політичних рішень у кризових умовах.....191

Бибик Назар

Модель управління підприємством в умовах цифровізації: маркетингова компонента.....197

Росоловська Єлізавета

Інформаційна війна Росії проти України в різномовних соцмережах.....203

Шевченко Артем

Стратегічні інструменти антикризового управління бізнесом.....207

Баленко Владислав

Результативність комунікативної діяльності компаній в умовах кризових явищ.....211

Зінченко Олександра

Кібертероризм як новітній виклик безпеці в умовах глобалізації.....216

Тиргоале Ганна

Механізми захисту персональних даних у цифрових публічних сервісах: кейс порталу «Дія».....219

Лях Дмитро

Воєнний стан і виборче право в Україні: між правовими нормами та політичними реаліями.....225

Бараняк Андрій

Маніпулятивні технології в інформаційному просторі.....232

Андрушко Юрій

Перспективи участі України в процесах транснаціоналізації світової економіки.....237

**ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ
ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ**

Тихомирова Євгенія

Міжнародна кліматична дезінформація: кейс Польщі.....241

**Романюк Олександр, Майданюк Володимир, Романюк Оксана,
Нечипорук Микола**

Використання штучного інтелекту для виявлення дезінформації.....250

Головень Юрій

Інформаційна безпека як чинник стабільності політичної системи в зовнішньополітичному вимірі.....257

Грек Ірина

Антиукраїнські наративи в російському кінематографі.....262

Кішук Леся, Новіков Олександр

Співпраця України з ЄС та НАТО у питаннях реабілітації військових.....266

Овчар Ірина, Овчар Юлія

Інформаційна безпека в умовах воєнного стану: на прикладі медіа супроводу Указу Президента № 679/2022.....270

Оганесян Алексан

Інформаційна безпека як складова національної безпеки України.....275

Кузуб Олександр

Технології штучного інтелекту моделювання смарт-контрактів для цифрових фінансових активів підприємства на основі блокчейн-технології.....279

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Романюк Олександр, Ціхановська Олена, Майданюк Володимир

Особливості розвитку цифрової освіти в Україні.....286

Карайбіда Віталій

Методичні підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємства.....296

Саїк Степан, Юрченко Максим

Податкова політика України в умовах воєнного стану: ключові зміни та їхній вплив.....298

Кужим Ілля

Застосунки як основа інформаційно-технологічної форми організації комунікацій в електронному урядуванні.....301

Хакімова Валерія

Дипломатичні стратегії ЄС щодо формування іміджу України в Європі.....307

Маяцька Катерина

Організаційно-правові процеси інтеграції та адаптації України на шляху до європейського інформаційного простору.....313

*Олександр Романюк, д. т. н., професор,
Володимир Майданюк, к. т. н., доцент
Оксана Романюк, к. т. н., доцент
Микола Нечипорук, аспірант*

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

Дезінформація – [1-4] це поширення неправдивої інформації з метою вплинути на громадську думку або приховати правду. В Україні, де існує постійна зовнішня загроза від держави-агресора, дезінформація часто використовується як інструмент гібридної війни.

Під час анексії Криму Російською Федерацією, було широко використано дезінформаційні кампанії, які представляли цей акт як "реакцію на бажання кримчан". Російські ЗМІ та соціальні мережі були наповнені повідомленнями про масові атаки на російськомовне населення в Криму, які фактично не мали підтвердження.

Після катастрофи літака МН17 в Донбасі російські медіа поширили низку фальшивих даних щодо того, що літак був збитий українським військовим літаком.

Інформація про пожежі в зоні відчуження Чорнобильської АЕС часто супроводжувалася дезінформацією про рівень радіації. У соціальних мережах поширювались повідомлення про критично високий рівень радіації, які не відповідали офіційним даним.

Протягом збройного конфлікту на сході України було багато випадків дезінформації, пов'язаної з діями та заявами учасників конфлікту. Проросійські ЗМІ часто публікували неправдиві заяви про "українські злочини проти мирного населення", які слугували для нагнітання антиукраїнських настроїв.

Ці приклади вказують на необхідність активних дій щодо зміцнення інформаційної безпеки, щоб ефективно протидіяти дезінформації та мінімізувати її негативний вплив на суспільство.

Штучний інтелект і машинне навчання відіграють важливу роль у виявленні та боротьбі з дезінформацією, оскільки вони дозволяють автоматизувати процес аналізу великих масивів інформації та швидко ідентифікувати потенційні випадки фальсифікації.

ШІ набуває особливого значення в процесі крос-верифікації, допомагаючи швидко ідентифікувати та нейтралізувати дезінформацію.

Процес крос-верифікації за допомогою ШІ розпочинається зі збору даних з різноманітних джерел, включаючи новини, соціальні мережі, офіційні заяви та інші документи. ШІ аналізує цю інформацію, використовуючи методи обробки природної мови для екстракції ключових фактів, дат, статистичних даних та інших важливих елементів. Наступним кроком є порівняння виявленої інформації з надійними базами даних, що дозволяє ідентифікувати суперечності або підтвердити достовірність фактів.

Однією з ключових переваг використання ШІ у крос-верифікації є його здатність обробляти величезні обсяги інформації значно швидше, ніж це могли б зробити люди. Це не тільки зменшує час, необхідний для перевірки даних, але й мінімізує людські помилки, які можуть виникнути під час ручного аналізу. Крім того, штучний інтелект може адаптуватися та вчитися з нових даних, що робить його здатним оперативно реагувати на нові методи дезінформації, що постійно розвиваються.

Необхідно також враховувати потенційні виклики, пов'язані з використанням ШІ у крос-верифікації. Існує залежність від якості вихідних даних. Є ризик, що системи ШІ можуть бути атаковані спеціально підготовленими техніками, що призводить до неправильних висновків.

Виявлення трендів для дезінформації є важливим аспектом боротьби з фальшивими новинами та маніпуляціями в соціальних мережах. ШІ може використовувати різноманітні підходи для аналізу великих обсягів даних і виявлення аномальних або підозрілих трендів. Основні методи включають аналіз обговорень, моніторинг часто згаданих тем, а також виявлення змін у поведінці користувачів. За

допомогою алгоритмів машинного навчання та обробки природної мови, ШІ здатен ідентифікувати ключові слова, фрази та вирази, що набирають популярності на платформі. Особливу увагу приділяють темам, які швидко стають трендами, але не мають достовірних джерел або спираються на маніпулятивні інформаційні стратегії. Такі тренди можуть бути пов'язані з фальшивими наративами або навіть з організованими кампаніями, що мають на меті вплинути на громадську думку або створити хаос. ШІ також може відслідковувати джерела, з яких походять ці тренди, та виявляти аномальні мережеві взаємодії, що вказують на скоординовані дії ботів чи фальшивих акаунтів, які активно поширюють дезінформацію. Моніторинг таких трендів дозволяє оперативно виявляти потенційні загрози і вчасно реагувати на них.

Штучний інтелект відіграє значну роль у боротьбі з дезінформацією через розпізнавання зображень, що дозволяє виявляти маніпуляції з фото та відео.

Один з відомих прикладів дезінформації через зображення стосується використання фотографій з одного контексту, які неправильно представляють інший. Наприклад, під час природних катастроф, таких як урагани або повені, часто поширюються фотографії, які насправді зроблені під час інших подій або в інших місцях. Ці зображення використовуються для збільшення драматизму ситуації або для введення в оману людей, щоб викликати сильнішу емоційну реакцію або навіть для збору коштів під виглядом допомоги.

Під час масштабних лісових пожеж в Австралії в соцмережах поширилися фотографії, які були або старі, або з інших подій, щоб підкреслити руйнівний вплив вогню. Це спричинило плутанину стосовно того, які райони були затронуті.

Часто фотографії використовуються для створення враження, що певний політик зустрічався з фейковими фігурами або відвідував певні події, яких насправді не було. Це може бути спрямовано на підриг його репутації або зміцнення його позицій серед певних виборців.

Така дезінформація може поширюватись швидко через соціальні мережі, де користувачі, не перевіряючи достовірність зображення,

розділяють його зі своїми друзями та послідовниками. Це не тільки вводить в оману громадськість щодо справжнього стану речей, але й може спричинити недовіру до справжніх повідомлень про катастрофи, підриваючи зусилля з надання допомоги та реагування на надзвичайні ситуації.

Використовуючи технології глибокого навчання, ШІ може аналізувати зображення на предмет невідповідностей або аномалій, які можуть вказувати на їхню фальсифікацію. Це особливо важливо в епоху соціальних медіа, де зображення широко використовуються для впливу на громадську думку та можуть бути швидко поширені без перевірки їхньої автентичності.

ШІ здатний детально аналізувати пікселі зображення, порівнювати їх із великими базами даних справжніх фотографій, щоб виявити сліди редагування або цифрової обробки. Також, алгоритми можуть використовуватися для автоматичного визначення джерел зображень, що допомагає встановити їхнє походження і потенційну надійність. Це ключовий елемент в боротьбі проти "фейк-ньюз", оскільки він допомагає забезпечити прозорість і вірогідність візуальної інформації.

Враховуючи потенціал ШІ у виявленні маніпуляцій з зображеннями, важливо розуміти його обмеження та можливість помилкових позитивних або негативних результатів. Розвиток цих технологій має йти паралельно з посиленням етичних норм і правил використання ШІ, щоб забезпечити справедливе і об'єктивне використання цих потужних інструментів у суспільстві.

Штучний інтелект відіграє ключову роль у виявленні та моніторингу дезінформації у соціальних мережах за допомогою аналізу мереж. Цей підхід дозволяє не лише ідентифікувати окремі пости, що містять дезінформацію, але й аналізувати структуру та динаміку соціальних мереж на макрорівні.

Важливим є виявлення кластерів та ключових розповсюджувачів у соціальних мережах. ШІ аналізує зв'язки та взаємодії між користувачами для ідентифікації груп, які часто діляться

недостовірною інформацією. Виявлення таких фактів важливе для розуміння, як дезінформація розповсюджується в мережі.

ШІ аналізує характеристики мережі, такі як щільність зв'язків, централізація та модулярність, що допомагає виявити слабкі точки та оцінити загальну вразливість мережі до поширення дезінформації. Це знання може бути використане для планування ефективних стратегій запобігання та контролю.

Використання ШІ для моніторингу соціальних мереж в реальному часі дозволяє оперативно реагувати на нові випадки дезінформації. Це дуже важливо для швидкого ідентифікування та блокування поширення неправдивої інформації, перш ніж вона встигне здобути значний вплив.

Штучний інтелект дійсно може використовуватися для прогнозування потенційних спалахів дезінформації, використовуючи історичні дані та аналізуючи поточну активність у соціальних мережах. Таке прогнозування базується на здатності ШІ ідентифікувати закономірності, тенденції та аномалії у великих наборах даних.

ШІ використовує масивні набори даних з соціальних мереж, які включають пости, коментарі, лайки, репости та інші види взаємодії. Ці дані агрегуються для подальшого аналізу.

ШІ аналізує історичні дані, щоб виявити попередні випадки дезінформації та вивчити контекст і динаміку їх поширення. Відомості про попередні спалахи дезінформації, їхні джерела, та вплив на суспільство є критично важливими для розуміння майбутніх загроз.

Застосування алгоритмів машинного навчання та аналізу мереж дозволяє ШІ ідентифікувати патерни в поведінці користувачів, які часто передують поширенню дезінформації. Це може включати певні ключові слова, фрази, хештеги або навіть специфічні способи взаємодії між користувачами.

За допомогою розроблених моделей ШІ може прогнозувати, де і коли можливий наступний спалах дезінформації. Це дозволяє організаціям та інституціям, що борються з дезінформацією, підготуватись та вжити превентивних заходів заздалегідь.

На основі прогнозів ШІ, відповідні агентства та організації можуть оперативно реагувати на поширення дезінформації, застосовуючи тактики, які включають роз'яснення, фактчекінг, або навіть технічне обмеження розповсюдження неправдивої інформації в соціальних мережах.

Сучасні мовні моделі, такі як Generative Pre-trained Transformer і BERT. Ці моделі використовують глибоке навчання для генерації відповідей та покращення здатності систем до розуміння та аналізу текстів, що має велике значення у багатьох сферах, включаючи ідентифікацію дезінформації.

GPT і BERT різняться своїми підходами та архітектурою. GPT є моделлю, яка використовує техніку, відому як трансформери, для генерації тексту, базуючись на попередньому контексті. Це дозволяє їй створювати високоякісний згенерований текст, який може бути використаний у чат-ботах, системах автоматичної відповіді на запитання та інших інтерактивних застосунках.

BERT, з іншого боку, використовує бідирекціональний тренінг трансформера, що означає, що він одночасно аналізує текст зліва направо і справа наліво. Це покращує його здатність до розуміння контексту всередині тексту, роблячи його особливо корисним для завдань, які вимагають глибокого розуміння мови, наприклад, для визначення сентименту, відповідей на питання та, звісно, ідентифікації дезінформації.

Ці моделі можуть бути використані для ідентифікації потенційної дезінформації шляхом аналізу текстів на предмет ознак маніпулятивних технік, таких як використання завідомо неправдивих тверджень, маніпуляція даними або викривлення контексту. Застосування цих моделей дозволяє автоматизувати процеси перевірки фактів та виявлення неправдивої інформації, що є важливим на тлі зростання кількості інформації, що потребує аналізу.

Штучний інтелект постійно розвивається, особливо у сфері виявлення дезінформації, і майбутні напрямки покращення обіцяють значно збільшити його ефективність. Одним з ключових аспектів є більш глибоке розуміння контексту, яке дозволить ШІ краще

інтерпретувати іронію, сарказм та культурні нюанси мови, що є важливим для точного розпізнавання дезінформації. Також важливим є розширення баз даних, з якими працює ШІ, включно з інтеграцією інформації з різних медіаформатів, таких як зображення, відео та аудіо. Це допоможе створити більш комплексну картину і забезпечить точнішу ідентифікацію дезінформації.

Іншим важливим напрямком є підвищення інтероперабельності та співпраці між різними ШІ системами, що дозволить їм ефективно обмінюватися даними та аналітикою на міжнародному рівні, що є критично важливим для глобальної боротьби з дезінформацією. Розробка систем, які можуть не тільки ідентифікувати дезінформацію, але й автоматично реагувати на неї, також є перспективним напрямком. Це включає створення алгоритмів, які можуть ініціювати дії щодо виправлення неправдивої інформації, як-от сповіщення користувачів або модерацію контенту.

Крім того, вдосконалення алгоритмів машинного навчання забезпечить більшу точність у визначенні складних форм дезінформації, що включають тонкі маніпуляції чи змішування неправдивого контенту з легітимним. Транспарентність та етичність використання ШІ є ще одним критичним аспектом, оскільки забезпечення довіри та підтримка соціальної прийнятності цих технологій є ключовими для їхнього успішного впровадження та експлуатації. Ці напрямки розвитку не тільки підсилять здатності ШІ у боротьбі з дезінформацією, але й допоможуть створити більш безпечне інформаційне середовище.

Глибоке навчання відкриває нові можливості для боротьби з дезінформацією, однак важливо пам'ятати про потребу збалансованого підходу, що включає технологічні інновації, етичні міркування та постійне вдосконалення методів з метою захисту інформаційного простору.

Список використаних джерел:

1. Козаченко І. В. Штучний інтелект: як перевіряти фейки. Заборона, 2024, № 7, -С. 31-40.

- 2.Петрів О. Дезінформація та штучний інтелект: (не)видима загроза. Центр демократії та верховенства права, 2023, -С. 1-20.
- 3.Басиста І. В. Огляд тенденцій щодо штучного інтелекту та його перспективність для процесуальних рішень у перебігу кримінального провадження / Басиста І. В., Удовенко Ж. В., Кулинич М.-М. А. // Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія "Право". - 2024. - Вип. 81, ч. 3. - С. 19-38.
- 4.Легомінова С. В., Тищенко В. С., Недодай М. Г., Дьячук О. С., Капелюшна Т. В. Штучний інтелект та соціальні мережі: підходи до виявлення фейкової інформації. Телекомунікаційні та інформаційні технології, 2024, № 4, -С. 1-10.

Юрій Головень,

аспірант кафедри політології
та загальноправових дисциплін
ORCID: 0009-0006-3766-4291

Науковий керівник – д. н. з держ. упр., проф. Буканов Г.М.
Національний університет «Запорізька політехніка»

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК ЧИННИК СТАБІЛЬНОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ В ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОМУ ВИМІРІ

Інформаційна безпека є одним із ключових чинників забезпечення стабільності політичної системи, особливо в контексті зовнішньої політики держави. У сучасних умовах інформаційні загрози набули стратегічного значення, що пов'язано з розвитком цифрових технологій, глобалізацією комунікаційних мереж та активним використанням інформаційного впливу як інструменту зовнішньої політики. В цьому контексті інформаційна безпека виступає основою стабільності політичної системи, оскільки підрив довіри до владних інституцій, маніпуляція громадською думкою та вплив на електоральні процеси можуть мати далекосяжні наслідки для внутрішньої і зовнішньої політики держави.

Актуальність цієї теми пов'язана із зростанням загроз, пов'язаних з інформаційними війнами, кібератаками, дезінформаційними кампаніями, які стають важливими інструментами геополітичного